

Edderkoppekvinden

Da Sidsel var en lille pige, læste hendes far godnathistorier om edderkopper

højt for hende. Det har sat sig spor i den voksne Sidsels faglige karriere.

Af Henning Thing

Sidsel Larsen er specialestuderende ved Zoologisk Museum i København og har arbejdet med Grønlands edderkopper gennem de sidste fem år, først i Vestgrønland og senere i Nordøstgrønland.

Miljøovervågningsprogrammet ved Zackenberg Forskningsstation har indtil videre indsamlet ca. 20.000 edderkopper, som efter hver feltsæson får en enkeltbillet i en spritflaske til Zoologisk Museum. Her har Sidsel haft adskillige tusinde edderkopper gennem mikroskopet og sorteringsbakken for at artsbestemme de små skabninger. Det er blevet til mange, mange hyggelige timer og også nogle overraskelser, når en ualmindelig art pludselig dukker op i materialet.

Få hjulspindere

Polarjægeren er den mest almindelige. Den er sprinteren blandt edderkopper. Den har droppet strategien med et net og farer i stedet rundt mellem den lave vegetation og kaster sig grådigt over alt, der rører sig og har en overkommelig størrelse.

Men så er der også den - ligeledes netløse - listige type, som er 'lurer'. Den ligger i baghold og venter tålmodigt, indtil et intetanende bytte kommer forbi.

Kun fem ud af Grønlands edderkoppearter er hjulspindere og laver de nok så kendte udspændte net til fangst af flyvende insekter. Da sådanne fangstnet skal spændes ud mellem en høj omgivende vegetation, forekommer hjulspindere kun i den sydlige del af Vestgrønland.

Tilpasset til kulden

Uanset hvad mange måtte føle ved personlig kontakt med en levende edderkop, er disse 8-benede leddyr jo nogle forunderlige skabninger. Hele 70 arter

af edderkopper har formået at tilpasse sig til et liv i den grønlandske natur, hvor den lange, kolde vinter er en stor udfordring for enhver lille Peter Edderkop. Til sammenligning har Danmark 500 edderkoppearter.

Grønlands edderkopper har antifryse-stoffer i kroppen, der gør, at de kan tåle at blive kølet ned til ca. - 20°C uden at fryse til en lille isklump. Selvom en edderkop under frysepunktet er en noget sløv sag, kan den faktisk tage føde til sig, hvis den ellers kan finde noget at spise i den kolde tid. De fleste edderkopper tilbringer dog den 8-9 måneder lange vinter i nedkølet dvaletilstand på et beskyttet sted under en sten, i en klipperevne eller mellem tæt vegetation.

Edderkopper udgør i Grønland et meget vigtigt element i økologiens fødekæde på landjorden. De er relativt store smådyr, og hunnerne har en særligt stor, blød bagkrop. For de mange fugle, der lever af den slags, er de en virkelig god mundfuld, og på de rette levesteder er der virkelig mange edderkopper at guffe.

Sammen med dr.scient. Jens Böcher har Sidsel Larsen skrevet en ny felthåndbog "Smådyr i Grønland", som udkommer næste forår. Hold øje med udgivelsen på Atuagkats hjemmeside (www.atuagkat.gl/bookonsale/newbooks.htm)

Kontakt: Sidsel Larsen, Zoologisk Museum, tlf. 35 32 10 51, slarsen@zmuc.ku.dk

Foto: Henning Thing / Polar Photos

Sidsel Larsen har ofte sin gang i museets kolde magasiner, hvor hun henter inspiration og emner til sin forskning på de mange hylder fyldt med edderkopper af meget varierende udseende og størrelse.